

ΕΛΛΗΝΙΚ

ΑΔΕΛΦΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥ.

ΧΩΝ

ΕΛΛΗΝΙ

ΔΩΝ

ΝΟΣΟΚΟ-

ΜΩΝ

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΤΑΧΥΤΑ

ΕΛΛΗΝΙΣ ΑΔΕΛΦΗ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΩΝ
(Ύψηλάντου 45-47)

Έτησία Συνδρομή Περιοδικού, διά τὸ ἐσωτερικόν δρχ. 50
» διά τὸ ἐξωτερικόν \$ 3
Τιμὴ τεύχους δρχ. 10

Υπεύθυνος ἐκδόσεως
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ, Θεραπευτήριον «Εὐαγγελισμός»,
Ύψηλάντου 45 - 47, Ἀθήναι Τ.Τ. 140.

ΤΥΠΟΙΣ: ΤΥΠΟ - ΤΕΧΝΙΚΗ - OFFSET, Ε.Π.Ε. ΜΕΓΙΣΤΗΣ 24, ΚΑΛΛΙΘΕΑ ΤΗΛ. 968.320

Υπεύθυνος τυπογραφείου:
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΟΥΚΗΣ, Δημητρακοπούλου 120, Ἀθήναι - 401, Τηλ. 926.687

Ἡ διεύθυνσις ἐπιφυλάσσει εἰς ἑαυτὴν πάντοτε τὸ δικαίωμα νὰ μὴ δημοσιεύῃ ἢ νὰ συντέμνη κατὰ τὴν κρίσιν της οἰονδήποτε χειρόγραφον.
Χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Γ. ΒΕΡΙΤΗ: ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

Α. Χ. ΡΑΓΙΑ: Η ΑΔΕΛΦΗ ΚΑΙ Η ΝΟΣΗΛΕΙΑ ΤΟΥ ΨΥΧΙΚΩΣ ΠΑΣΧΟΝΤΟΣ
ΑΣΘΕΝΟΥΣ

ΑΛΙΚΗΣ ΜΥΓΔΑΛΙΑ — ΝΕΣΤΟΡΙΔΟΥ: ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΑΙ
ΦΡΟΝΤΙΔΕΣ ΤΩΝ ΕΠΙΛΗΠΤΙΚΩΝ

Α. ΚΙΑΡΙΔΟΥ: ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΚΙΑΙΡΙΔΟΥ

2ετοῦς σπουδαστριάς Σχολῆς Ἀδελφῶν Νοσοκόμων «Βασί-
λισσα Ὀλγα» τοῦ Θεραπευτηρίου ὁ «ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ»

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Κατὰ τὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τὸ Δρομοκαΐτειον Ψυχιατρεῖον

Ἡ κυρία Μ. εἶναι μία συμπαθῆς κυ-
ρία, μὲ καστανὰ μάτια καὶ ψαρὰ μαλ-
λιά, μετρίου ἀναστήματος, ἡλικίας πε-
ρίπου 60 ἐτῶν. Πάσχει ἀπὸ βαρεῖαν με-
λαγχολίαν. Εὐρίσκεται εἰς τὸ ψυχια-
τρεῖον ἀπὸ πενταμήνου καὶ πλέον. Εἶναι
ἡ 15η φορά πού εἰσέρχεται εἰς τὸ Ψυχια-
τρεῖον. Ἡ τελευταία ἡμερομηνία εἰσό-
δου τῆς εἶναι ἡ 4η Ὀκτωβρίου 1970.

Ἡ πρώτη μας ἐπικοινωνία ἦτο ὀλιγό-
λογος. Τὴν καλημέρισα καὶ τῆς συστήθη-
κα, ἀφοῦ τῆς εἶπα, ὅτι εἶμαι μαθήτρια
τῆς Σχολῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, κι' ἔρ-
χομαι εἰς τὸ Ψυχιατρεῖον δι' ἐκπαίδευ-
σιν. Μοῦ ἀνταπέδωσε τὴν καλημέρα καὶ
μοῦ ἐπρότεινε νὰ καθήσω εἰς τὸ διπλα-
νὸ κρεβάτι, τὸ ὁποῖον τὴν στιγμή ἐκεί-
νη ἦτο κενό. Δὲν εἶχε ὅμως διάθεσι γιὰ
συζήτησι. Ἦτο πολὺ ἀπορροφημένη, ἐ-
φαίνετο ὅτι κάτι τὴν ἀπασχολεῖ. Ἐπια-
νε συνεχῶς τὸ λαιμό τῆς, καὶ μὲ τὸ χέρι
τῆς ἔκανε «μασσάζ», ὅπως ἡ ἴδια μοῦ
εἶπε. Μοῦ ἐξήγησε τὸν λόγο διὰ τὸν ὁ-
ποῖο κάνει αὐτὸ τὸ μασσάζ εἰς τὸ λαι-
μό: «Αἰσθάνομαι ἓνα νεῦρο νὰ μὲ σφίγ-
γῃ ἐδῶ στὸ μάγουλο μετὰ νὰ κατεβαί-
νῃ στὸ λαιμό καὶ πάει νὰ μὲ πνίξῃ. Με-
τὰ γίνεται σὰν σχοινὶ καὶ κατεβαίνει
στὸ χέρι μου καὶ δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸ ση-
κώσω».

Ὅσο μοῦ διηγεῖται, ἡ ὁμιλία τῆς γί-
νεται ὄλο καὶ πιὸ δύσκολος. Τὴν πα-
ρατηρῶ, πού προσπαθεῖ νὰ ξεμπερδέψῃ
τὴν γλῶσσαν τῆς διὰ νὰ ὁμιλήσῃ. Εἶναι
φανερὸ ὅτι ἔχει ξηροστομία, ἡ ὁποία
προέρχεται ἀπὸ φάρμακα πού λαμβά-
νει. Ἡ ἀσθενὴς τὴν ἀπέδωσε εἰς τὴν ἐ-
πίδρασιν τοῦ νεύρου ἐπὶ τῶν σιελογόνων
ἀδένων, τοὺς ὁποίους δὲν ἀφήνει νὰ ἐκ-
κρίνουν σίελο. Τὴν παρακολουθοῦσα κι-

νώντας καταφατικὰ τὸ κεφάλι μου. Δὲν
ἠμποροῦσα νὰ εἰπῶ κάτι, διότι δὲν ἐ-
γνώριζα ἀκόμη τὴν ἀσθενῆ.

Ἡ Ἀδελφὴ ἠμπορεῖ νὰ ἐκ-
δηλώσῃ τὸ ἐνδιαφέρον
τῆς εἰς τὸ ὅ,τι λέγει ὁ ἀ-
σθενὴς καὶ μὲ τὴν ἔκφρα-
σιν τοῦ προσώπου τῆς ἀ-
κόμη, μὲ τὸ βλέμμα τῆς
ἠμὲ μίαν κίνησιν τῆς κε-
φαλῆς.

Τὴν ἔβλεπα νὰ αἰσθάνεται ὀλοένα καὶ
πιὸ κουρασμένη. Ἐκρίνα καλὸ νὰ τὴν
ἀφήσω, μὲ τὴν ὑπόσχεσι ὅτι θὰ τὴν ἐπι-
σκεφθῶ τὴν ἐπομένην ἡμέρα. Μὲ χαι-
ρέτησε λέγοντάς μου «εὐχαριστῶ πολὺ,
ἀδελφή».

Κατὰ τὴν μετέπειτα ἐπικοινωνία μας,
παρετήρησα ὅτι δὲν ζητᾶ τίποτε. Πάντο-
τε μόνη τῆς λαμβάνει ὅ,τι τῆς χρειάζε-
ται. Σπανίως ἐπισκέπτεται τὸ Γραφεῖον
τῆς Προϊσταμένης. Αἱ σχέσεις τῆς μὲ τὸ
προσωπικὸν τοῦ Νοσοκομείου εἶναι σχε-
δὸν τυπικῆς. Τὶς περισσότερες φορές εἶ-
ναι ἀδιάφορη δι' αὐτό. Μὲ τὰς συνασθε-
νεῖς τῆς ἔχει καλὰς σχέσεις. Ποτὲ δὲν
ἔκανε παράπονα ὅτι τὴν ἐνοχλοῦν ἢ τί-
ποτε ἄλλο περὶ αὐτῶν.

Ἡ ἀσθενὴς στρέφει τὴν ἐ-
πιθετικότητά τῆς πρὸς τὸν
ἑαυτόν τῆς καὶ πάσχει ἀ-
πὸ ἓνα τιμωρὸν ὑπερεγώ.
Δὲν κατακρίνει λοιπὸν
τοὺς ἄλλους, ἀκόμη καὶ ἂν
σφάλλου.

Τὶς περισσότερες φορές εἶναι ξαπλω-
μένη καὶ φαίνεται νὰ ὑποφέρῃ πολὺ. Ἡ

μελαγχολία περιγράφεται ως πολύ ὀδυνηρὸν συναίσθημα, τόσον πού δὲν ἠμπορεῖ ὁ ἀσθενὴς νὰ τὸ ὑπομείνῃ καὶ δύναται νὰ φθάσῃ μέχρις αὐτοκτονίας. Παρραπονεῖται διὰ εὐκόλον κόπωσην· διὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ προσφέρῃ καμμίαν ἐργασίαν. Ἄπλως αὐτοεξυπηρετεῖται. Ἔχει τάσιν πρὸς ἀπομόνωσιν. Βέβαια ὅταν τὴν ἐπισκέπτωνται, φροντίζει νὰ λαμβάνῃ μέρος ὅσον δύναται εἰς τὴν συζήτησιν. Ὅμως οὐδέποτε ἐπῆγε μόνη τῆς νὰ ἐπισκεφθῇ συνασθενῆ τῆς. Διὰ τὰς ἄλλας ἀσθενεῖς λέγει ὅτι τὰ ἔχουν χαμένα. Διὰ τὸν ἑαυτὸν τῆς ὁμῶς λέγει: «Ἐγὼ δὲν ἔχω τίποτε τὸ ψυχικόν, μόνον τὸ νεῦρο πού μὲ παιδεύει καὶ μὲ ἐνοχλεῖ πολὺ, ὥστε δὲν μὲ ἀφήνει νὰ στηρίξω τὸ κεφάλι μου».

Δὲν φοβεῖται κανένα. Ὑποστηρίζει ὅτι τὸ μεγάλο κακὸ εἶναι μέσα τῆς καὶ δὲν θὰ περάσῃ ποτέ. Τὸ αἴσθημα τῆς αὐτομομφῆς εἶναι ἐξέχον σύμπτωμα τῆς μελαγχολίας.

Εἰς τὸν θάλαμόν τῆς ἡ ἀσθενὴς φέρεται ὡς ἡ πιὸ γνωστικὴ καὶ πιὸ λογικὴ. Δίδει συμβουλές εἰς τὶς ἄλλες, ὅταν ἐκφράζουσιν παράπονα διὰ τὴν ἀσθενειάν των. Διὰ τὸν ἑαυτὸν τῆς ὁμῶς λέγει: «Δὲν πρόκειται νὰ γίνω καλά. Ἄλλωστε καὶ ὁ γιατρὸς μου τὸ ἔχει πῆ, ἡ δική μου περίπτωσις εἶναι δύσκολη, δὲν τὴν πιάνουν τὰ φάρμακα».

Ἡ ἀπελπισία συνοδεύει πάντοτε τὴν μελαγχολίαν.

Μου ἀνέφερε ὅτι ὑποφέρει ἀπὸ ἔλκος στομάχου, καὶ ἔχει ἰνομύωμα μήτρας. Ἦλεγξα καὶ διεπίστωσα τὴν θετικότητά των. Εἶναι πάντοτε ἐσωτερικευμένα. Κάθεται εἰς τὸ κρεβάτι τῆς σιωπηλῆ, μὲ τὰ μάτια κλειστά, δίχως ὁμῶς νὰ κοιμᾶται. Πόση μοναξιά θὰ αἰσθάνεται ἄραγε; Θέλω πολὺ νὰ τὴν βοηθήσω.

Καθημερινῶς ἡ ἀσθενὴς ἔχει τὸ πρόβλημα τοῦ νεύρου, τὸ ὁποῖον ἡ ἴδια λέγει: «Γίνεται σὰν καθούρι καὶ μου ἀγκαλιάζει ὅλο μου τὸ πρόσωπο καὶ τὸ λαιμό». Ἄλλοτε πάλι λέγει: «Τὸ νεῦρο

αὐτὸ ἢ ἔχει μακρύνει καὶ ἔχει ξελασκάρει ἢ ἔχει φύγει ἀπὸ τὴν θέσι του καὶ δὲν μπορῶ νὰ κρατήσω τὸ κεφάλι μου ὀρθίον».

Μυστήριον αὐτὸ τὸ νεῦρον. Νὰ εἶναι ἡ ἰδέα τῆς; Νὰ εἶναι ψυχοσωματικὴ ἐκδήλωσις; Ὁ ἰατρός τῆς δὲν τὸ ἔχει ἐπισημως χαρακτηρίσει.

Ἡ Ἀδελφὴ δίδει τὴν ἀνεσίαν εἰς τὸν ἀσθενῆ νὰ ἐξωτερικεύῃ, ὅτι τὸν ἀπασχολεῖ, ἀκόμη καὶ τὶς νοσηρὲς ἰδέες του, διότι ἡ ἐξωτερικεύσις διοχετεύει τὸ ἀγχος πρὸς τὰ ἔξω μὲ ἀποτελεσματὴν τὴν ψυχικὴν ἀνακούφισιν.

Οἱ ἄλλες ἄρρωστες τὴν ἀποδέχονται, πολλὰς φορές τῆς προτείνουν νὰ θγῆ μαζί τους εἰς τὸν κῆπον. Ἀποφεύγει νὰ θγαίνῃ μὲ παρέα. Ἐπιδιώκει νὰ εἶναι μόνη τῆς. Τὰ αἴτια τὰ ὁποῖα τὴν ἠνάγκασαν νὰ εἰσαχθῇ, ὅπως ἡ ἴδια λέγει, εἶναι αὐτὰ τὰ ἐνοχλήματα ἀπὸ τὸ νεῦρον. Ἀπὸ τὴν ἴδια ἐπίσης ἔμαθα ὅτι ἐνοσηλεύθη καὶ εἰς Νευρολογικὴν κλινικὴν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ διὰ τὰ ἐνοχλήματα αὐτά. Τὸ Νοσοκομεῖο τὸ βλέπει ὡς ἕνα Ἰδρυμα ὅπου ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ γίνῃ καλά. Αὐτὸ βέβαια τὸ παραδέχεται δι' ὅλους τοὺς ἄλλους, πλὴν τοῦ ἑαυτοῦ τῆς. Ἐπιθυμεῖ πολὺ νὰ γίνῃ καλά καὶ νὰ ἐξέλθῃ, ὁμῶς λέγει: «Αὐτὸ τὸ χάλι μου πῶς θὰ περάσῃ;» Τὰ βλέπει ὅλα μαῦρα. Ἔχει ἔντονον τὴν ἰδέαν, ὅτι δὲν θὰ γίνῃ καλά, διότι κατὰ τὴν γνώμην τῆς αὐτὸ εἶναι πολὺ δύσκολον. Μερικὰς φορές παρουσιάζει ἀναλαμπές καὶ παραδέχεται μικρὴν βελτίωσιν, ὁμῶς διὰ νὰ γίνῃ τελείως καλά τῆς φαίνεται ἀκατόρθωτον.

Ἐλάχιστες φορές ἡ ἀσθενὴς κάνει παράπονα διὰ τὸ φαγητό. Τρώει συνήθως λίγο, διότι φοβεῖται μὴν παχύνῃ περισσότερο. Τὰ φάρμακα τὰ λαμβάνει χωρὶς δυσκολία πάντοτε. Δὲν λαμβάνει μέρος εἰς τὴν ζωὴν τοῦ τμήματος, ὅτι καὶ ἂν συμβῆ αὐτὴ μένει ἀνεπηρέαστος. Γε-

νικῶς δὲν φαίνεται νὰ ἀπολαμβάνη ἢ ἔστω νὰ ἀντιπαθῆ κάτι ἰδιαιτέρως. Κρατᾶ μίαν στάσιν οὐδετερότητος πρὸς τὸ κάθε τι.

Ὁ Μελαγχολικὸς δὲν δίδει προσοχὴ εἰς τίποτε ἀφοῦ καὶ ὁ ἴδιος του ὁ ἑαυτὸς εἶναι χωρὶς ἀξία. Εἰς τὴν κατάθλιψιν ὁ βραδυψυχισμὸς εἰς τὸ νὰ σκέπτεται καὶ νὰ πράττη, εἶναι ἐμφανής.

Ἡ ἴδια δὲν νομίζει ὅτι ἠμπορεῖ κάτι νὰ κάμῃ διὰ νὰ γίνῃ καλά. «Μόνον τότε θὰ γίνω καλά, ὅταν θὰ σταματήσῃ τὸ νεῦρο νὰ μὲ ἐνοχλῆ» λέγει. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ βοηθήσῃ μόνη της. Χρειάζεται λοιπὸν βοήθεια ἐξωτερική. Πολλές φορές ἔχει τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐξέλθῃ τοῦ Νοσοκομείου. Ποτὲ ὅμως δὲν τὸ ἔχει ζητήσῃ. Κάθε φορὰ πού ἐξέρχεται κάποια ἀσθενὴς συγκινεῖται καὶ κλαίει. Λέγει δέ: «Μήπως ἐγὼ δὲν θέλω νὰ θῶ ἀπὸ τὸ Νοσοκομεῖο; Ἄλλὰ τί νὰ κάμω, ἀφοῦ τόση θεραπεία καὶ τόσα φάρμακα δὲν ἔχουν κάνει τίποτε;»

Εἰς τὸν μελαγχολικὸν ὑπερέχει ἢ ἀπαισιοδοξία καὶ ἢ ἀπογοήτευσις.

Πολλές φορές ἐπίσης ἐκφράζεται κατὰ τρόπον πού δεικνύει ὅτι ἔχει βαρεθῆ τὴν ζωὴν της. Μιὰ φορὰ μοῦ εἶπε: «Καλὸν εἶναι Ἀδελφή, ὁ ἄνθρωπος νὰ μὴ φθάνῃ στὸ σημεῖο νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοὺς ἄλλους». Διατί λοιπὸν νὰ νοιώθῃ ὅτι ἐξαρτᾶται τόσον πολὺ ἀπὸ τοὺς ἄλλους; Ἄραγε ἢ ψυχοσωματικὴ βραδύτης καὶ ἢ ἀκεφιά τὴν κάνουν νὰ νοιώθῃ ὅτι δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ προσφέρῃ κάτι εἰς τὸν ἑαυτὸν της καὶ πρέπει νὰ τὰ περιμένῃ ὅλα ἀπὸ τοὺς ἄλλους;

Ὅταν ἢ ἄρρωστή μου στενοχωρῆται ἔντονα, αἰσθάνεται μεγαλυτέραν τὴν ἐνόχλησιν ἀπὸ τὸ νεῦρο. Ἡ ὑπόθεσις τοῦ νεύρου εἶναι ἓνα θέμα εἰς τὸ ὅποιον ἐπανέρχεται πολλές φορές τὴν ἡμέρα.

Ὅταν ἔχη τὴν ἐνόχλησι ἀπὸ τὸ νεῦρο δυσκολεύεται πολὺ εἰς τὸ νὰ ἐκφρασθῆ καὶ νὰ ἀποδώσῃ εὐκόλα ἐκεῖνο τὸ ὅποιον θέλει. Τὶς ἄλλες φορές ὅμως ἐκφράζεται ἀνέτως. Συνήθως ὀμιλεῖ μεγαλοφώνως. Ἴσως διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ προσπαθεῖ νὰ ἀπομακρύνῃ τὴν ψυχικὴν της θλίψι. Διαβάζοντας τὸ ἱστορικὸ της ἀντελήφθην ὅτι ἢ ἀσθενὴς ἀποφεύγει νὰ συζητῆ ὠρισμένα θέματα, γεγονότα τῆς παρελθούσης ζωῆς της. Εἰς τὴν ἐρώτησίν μου ἂν ἔχη οἰκογένειαν μοῦ ἀπήντησε: «Εἶμαι χωρισμένη, παιδιὰ δὲν ἔχω, ἓνα πού ἔκανα μοῦ πέθανε μικρὸ γιατί ἐγὼ τὸ ἔβγαλα στὸ κρῦο κι ἔπαθε πνευμονία. Ἔσεῖς ἔχετε γονεῖς, ἔχετε ἀδελφία;» Τῆς ἀπήντησα καταφατικά. Παρετήρησα ὅτι θέλησε πολὺ γρήγορα νὰ ἀλλάξῃ τὴν συζήτησιν, νὰ τὴν στρέψῃ εἰς ἄλλα πεδία ἀπὸ αὐτὰ πού ἴσως τὴν ἐπλήγωσαν καὶ τὴν ἔκαναν νὰ πικραθῆ. Ἴσως νὰ εἶναι αὐτὰ καὶ ἢ αἰτία τῆς ἀσθενείας της. Παρετήρησα ὅτι αἰσθάνεται ἔνοχη διὰ τὸν θάνατο τοῦ παιδιοῦ της. Δὲν ἐπανῆλθα πλέον εἰς αὐτὰ, διότι εἶδα ὅτι τὴν ἐνοχλοῦν καὶ τὴν ὑποχρεώνουν νὰ ἀλλάξῃ θέμα συζητήσεως ἢ νὰ σιωπᾶ.

Ἡ Ἀδελφὴ δὲν παρατείνει τὴν συζήτησιν ἐπὶ θέματος φορτισμένου συναίσθηματικῶς διὰ νὰ μὴν αὐξηθῆ τὸ ἄγχος τοῦ ἀσθενοῦς.

Πολλές φορές κάθομαι πλησίον τῆς ἀσθενοῦς σιωπηλῆ διότι δὲν ἔχει τίποτε νὰ μοῦ πῆ.

Μία θετικὴ, δεκτικὴ σιωπὴ, ἐκ μέρους τῆς Ἀδελφῆς, δύναται νὰ εἶναι πολύτιμον θεραπευτικὸν μέσον, διότι μεταβιβάζει εἰς τὸν ἀσθενῆ τὸ αἶσθημα ὅτι ἔχει ἀξίαν καὶ εἶναι σεβαστὸς ἀκόμη καὶ ὅταν δὲν ὀμιλῆ.

Συνεχῶς κάνει τὶς κινήσεις τοῦ μασ-

σάζ εις τὸ πρόσωπό της καὶ εἰς τὸ λαιμό. Λαμβάνει ἔκφρασιν, ἢ ὅποια δεικνύει ὅτι ὑποφέρει καὶ ἐνοχλεῖται πολύ. Μία φορά μοῦ εἶπε ὅτι ἡ παρέα μου τῆς κάνει καλὸ καὶ ὅτι θέλει νὰ μὲ βλέπη καθημερινῶς. "Όταν ἀργήσω νὰ τὴν ἐπισκεφθῶ, μὲ ἀναζητᾷ. "Όταν τῆς εἶπα ὅτι θὰ ἀλλάξω τμήμα, τὸ ἐδέχθη μὲ ἀποδοκιμασίαν. Τῆς ὑποσχέθηκα τότε, ὅτι θὰ πηγαίνω νὰ τὴν ἐπισκέπτωμαι καθημερινῶς.

Εἰς τὴν ἀρχὴν δὲν αἰσθάνθηκα κάτι τὸ ἰδιαίτερο διὰ τὴν ἀσθενῆ αὐτὴν, ἀπ' ὅ,τι δι' ὄλες τὶς ἄλλες. Σιγὰ - σιγὰ ὅμως ὅταν τὴν ἐγνώρισα, ἐνοιωθὰ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ τὴν βοηθήσω εἰς ὅ,τι ἤμπορῶ. Μὲ ὑπομονὴ καὶ ἐπιμονὴ καθόμουν δίπλα της καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν μιλοῦσε. "Όταν μοῦ ἐδίδετο ἡ εὐκαιρία ἀπὸ μέρους της, τὴν παρώτρυνα νὰ λαμβάνη μέρος εἰς τὴν ζωὴν τοῦ τμήματος. Ὅλίγες φορές ἔκαμε κάτι διὰ νὰ φανῆ περιποιημένη.

Ἡ ψυχολογικὴ βραδύτης καὶ ἡ ἀκεφιά, ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ τῆς μελαγχολίας κάνουν τὸν ἀσθενῆ νὰ μὴ δίδῃ προσοχὴν εἰς τὴν ἐξωτερικὴν του ἐμφάνισιν.

"Ενοιωθὰ μὲ τὴν πάροδο τῶν ἡμερῶν, νὰ γίνωνται εὐκολώτερες καὶ καλλίτερες αἱ σχέσεις μας. Ἐνῶ εἰς τὴν ἀρχὴν πολλὰς φορές ἔμενα πλησίον σιωπηλῆ, διότι δὲν συμμετεῖχε εἰς τὴν συζήτησιν, ὅταν μὲ ἐγνώρισε καὶ μὲ ἐσυνήθισε, μοῦ ὠμιλοῦσε ἐλεύθερα, χωρὶς συστολή. Δικαιολογῶ τὴν προτέραν της στάσιν ἀπέναντί μου διότι ἤμουν δι' αὐτὴν ξένη. Ἀργότερα μοῦ ἔλεγε ὅτι χαίρεται πολὺ ὅταν τὴν ἐπισκέπτωμαι. Κι ἐγὼ καθημερινῶς τὴν ἐπισκεπτόμουν. Τὴν παρακολουθοῦσα εἰς τὸ φαγητό της, τὴν ὁμιλίαν της, ἀκόμη καὶ εἰς τὸν ὕπνον (τὸν μεσημβρινὸ βεβαίως). Τὶς περισσότερες φορές ἐκοιμᾶτο ἐπάνω ἀπὸ τὰ σκεπάσματα μὲ μίαν στάσιν καὶ ἔκφρασιν ἀπελπισίας. «Εἶναι δυνατὸν νὰ κρυολογήσετε διότι κοιμᾶσθε ξεσκεπάστη»

τῆς εἶπα. «Ναί, Ἀδελφὴ, ἔχετε δίκαιον· ἀλλὰ μερικὲς φορές δὲν μπορῶ νὰ νοιώθω τὰ σκεπάσματα ἐπάνω μου.» Νοιώθει ἄραγε τόσον ἐσωτερικὸν βᾶρος ὥστε νὰ μὴν ἀνέχεται τὰ σκεπάσματα, εἰς τὴν καρδιά τοῦ χειμῶνα;

Ἀπὸ τὴν μελέτη μου αὐτὴ ὠφελήθηκα πολύ. Ἐξεπλήρωσα τὴν ἐπιθυμίαν μου νὰ γνωρίσω ἀπὸ κοντὰ καὶ νὰ ἐπικοινωνήσω ἄμεσα μὲ ἕνα ψυχικῶς πάσχοντα. Φρόντισα νὰ γνωρίσω τὴν ἄρρωστή μου ὡς μίαν ξεχωριστὴν προσωπικότητα, μὲ τὶς ἀντιλήψεις της, τὶς ἐπιθυμίες της, τοὺς φόβους της, τὸν ἰδιαίτερον τρόπο τῆς σχετίσεώς της μὲ ἄλλους ἀνθρώπους καὶ τῆς συμπεριφορᾶς της. Ἐπιπλέον προσπάθησα νὰ ἐμβαθύνω εἰς τὸ πρόβλημα τῆς ἀσθενείας της, τὸ ὅποιον εἶναι ἢ μελαγχολία, καὶ νὰ κατανοήσω πόσον ἐπηρέασε τὴν ψυχικὴν της ζωὴν καὶ τὴν ἐπαφή της μὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Ἡ ἐπαφή μου αὐτὴ μὲ τὴν ἄρρωστη μὲ βοήθησε νὰ χρησιμοποιήσω τὶς γνώσεις τὶς ὁποῖες ἀπεκόμισα ἀπὸ τὸ μάθημα τῆς Ψυχιατρικῆς καὶ τῆς Ψυχιατρικῆς Νοσηλευτικῆς καὶ νὰ ἀποκτήσω μίαν μικρὰν πείραν εἰς τὴν νοσηλευτικὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ψυχικῶς πασχόντων. Γενικῶς κατάλαβα ὅτι ὁ ψυχικῶς πάσχων, σήμερα, μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς φαρμακευτικῆς ἀγωγῆς, τῆς ψυχοθεραπείας καὶ τῶν ἄλλων μεθόδων θεραπείας δὲν εἶναι πλέον ἐπικίνδυνος διὰ τὸν ἑαυτὸν του ἢ διὰ τοὺς ἄλλους, δὲν φθάνει εἰς τελείαν ψυχικὴν ἀποδιοργάνωσιν καὶ τὶς περισσότερες φορές γίνεται κοινωνικῶς βιώσιμος καὶ χρήσιμος, ἔστω καὶ ὑπὸ συνεχῆ ἰατρικὴν παρακολούθησιν. Τέλος ἐσημάτισα τὴν πεποίθησιν ὅτι: Ἡ Ἀδελφὴ ἢ ὅποια ἔχει ἐπαρκεῖς γνώσεις τῆς συγχρόνου ψυχιατρικῆς Νοσηλευτικῆς, χρησιμοποιεῖ τὴν πείραν της ἐκ τῆς γενικῆς Νοσηλευτικῆς καὶ διαθέτει μίαν καρδιά γεμάτη ἀληθινὸ ἐνδιαφέρον καὶ πολλὴ ἀγάπη διὰ τὸν ψυχικῶς πάσχοντα ἀσθενῆ. Ἀποτελεῖ σημαντικὸν μέλος τῆς θεραπευτικῆς ομάδος καὶ ἤμπορεῖ νὰ συμβάλῃ ἐπιτυχῶς εἰς τὴν θεραπείαν καὶ ἀποκατάστασιν τοῦ ἀσθενοῦς.

Φεβρουάριος 1971